

Poikkeusmenettelyllä valitut presidentit

Tasavallan presidentti on valittu poikkeusmenettelyllä kuusi kertaa. Ensimmäisen presidentin valitsi vuoden 1919 hallitusmuodossa olleen ensimmäistä vaalia koskevan poikkeussäännöksen nojalla eduskunta (lakia valitsijamiesvaaleista ei vielä ollut; eduskunta hyväksyi sen vasta vuonna 1924^[16]). Myöhemmin on viisi kertaa perustuslain säätämisjärjestyksessä säädetty poikkeuslaki, jossa on joko säädetty poikkeavasta vaalitavasta (1940, 1943 ja 1946), määrätty lailla nimeltä mainittu henkilö presidentiksi (1944) tai jatkettu toimessa olleen presidentin kautta (voimaantulo 1974).

■ presidentinvaali 1919

ensimmäisen presidentin, Ståhlbergin valitsi eduskunta hallitusmuodon 94 §:n siirtymäsäännöksen nojalla, koska lakia valitsijamiesvaaleista ei vielä ollut ja koska valtioneuvosto päätti esittää, että tasavallan presidentin valitsisi aina eduskunta, mutta eduskunnan enemmistö kannatti 300 valitsijamiehen vaalia: suuri valiokunta hyväksyi valitsijamiesmenettelyn kuitenkin sillä poikkeuksella, että eduskunta valitsee ensimmäisen presidentin – tämä tuli hyvityksenä tasavaltaa tukeneille ja eduskunnan suorittamaa presidentinvalintaa pysyväksi vaalitavaksi kannattaneille sosialidemokraateille^{[17][18]}

■ presidentinvaali 1940

vuonna 1937 valitut valitsijamiehet valitsivat presidentiksi Rytin erostaan ilmoittaneen Kallion aloittaman toimikauden loppuun, koska normaaleja valitsijamiesvaaleja ei voitu järjestää sotatilan vuoksi^{lähde?}

■ presidentinvaali 1943

vuonna 1937 valitut valitsijamiehet valitsivat presidentiksi Risto Rytin kahden vuoden toimikaudeksi, koska normaaleja valitsijamiesvaaleja ei voitu järjestää sodan vuoksi

■ presidentin valinta 1944

eduskunta määräsi poikkeuslailla presidentiksi Mannerheimin erostaan ilmoittaneen ja heti toimen hoitamisen jättäneen Rytin jälkeen (samalla alkuaankin tavanomaista lyhyemmäksi ajaksi tarkoitettu toimikausi katsottiin loppuunkäytetyksi), koska normaaleja valitsijamiesvaaleja ei voitu järjestää sodan vuoksi

■ presidentinvaali 1946

eduskunta valitsi presidentiksi Paasikiven erostaan ilmoittaneen Mannerheimin aloittaman toimikauden loppuun, koska normaaleja valitsijamiesvaaleja ei voitu järjestää sodan jälkeen vallinneen poikkeustilan vuoksi^{lähde?}

■ presidentin valinta 1973

eduskunta jatkoi poikkeuslailla presidentti Kekkonen toimikautta neljällä vuodella 1974 alkaen (toisin kuin vuonna 1944, Suomessa ei kuitenkaan vallinnut sota- tai muukaan poikkeustila)

Katso myös
